

GEPOLITYCZNE KONSEKWENCJE DEKOMPOZYCJI TERYTORIUM FEDERACJI ROSYJSKIEJ

Krasiczyn, 8-10 maja 2023 r.

1. Wstępne założenia

Ciągły terytorialny wzrost jest bardzo ważną sakralną wartością istnienia Federacji Rosyjskiej (FR). Dowodem temu jest wojna na Ukrainie i włączenie do RF nowych podmiotów ustroju terytorialnego. Dla tego rzeczywistym podsumowaniem klęski Rosji po wojnie z Ukrainą winni stać istotne terytorialne skutki, a mianowicie powrót części terenów na rzecz innych państw i rozpad większości terytorium FR na 10-12 samodzielnych niepodległych państw. Głównym motywem działań odśrodkowych jest sprzeciw wobec kolektywnej Moskwy jako uosobienia bezsilności, nieskuteczności i klęski FR. Zachód musi przygotować się na upadek i rozpad Rosji, a także skutecznie ingerować w te procesy. Koniecznym jest pogodzenie interesów USA z Chinami.

2. Podział polityko-administracyjny i polityka terytorialna FR

- FR jest to największe państwo na świecie pod względem powierzchni (ponad 17 mln km²) i dość duże pod względem liczby ludności (144,5 mln osób).
- Rosja jest republika prezydencko-parlamentarna o asymetrycznej strukturze federalnej (83 podmioty – według ustawodawstwa FR -89)). Podmioty Federacji Rosyjskiej są formalnie równe pod względem politycznym i prawnym, ale w rzeczywistości różnią się znacznie pod względem pochodzenia i poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego.
- Niektóre z 21 republik, które mają własne konstytucje, zachowały dotychczas nieco wyższe uprawnienia (Tatarstan, Czeczenia).
- *Przykład: 15 lutego 1994 r., wraz z zawarciem z Federacją Rosyjską Traktatu o wzajemnym przekazaniu uprawnień do 2000 r., Tatarstan stał się państwem stowarzyszonym z Rosją o statusie konfederacji. Już w październiku 2005 r. podpisano nową umowę o podziale władzy między Tatarstanem a Moskwą, z pozbawieniem republiki preferencji finansowych, a zasoby naturalne nie są nazywane własnością narodu Tatarstanu. W 2023 roku dokonano istotnych zmian w Konstytucji Tatarstanu, które wyeliminowały przepisy dotyczące suwerenności republiki, traktatu między Tatarstanem a Rosją, obywatelstwa Tatarstanu, Sądu Konstytucyjnego Tatarstanu oraz przemianowały prezydenta Tatarstanu na głowę republiki.*
- Dekretem Prezydenta Rosji Władimira Putina z maja 2000 r. wprowadzone okręgi federalne na czele z przedstawicielami prezydenta (łącznie 8 okręgów federalnych). Choć nie są one częścią podziału terytorialno-administracyjnego Rosji i nie są nawet przewidziane w konstytucji kraju.
- Sama Rosja stała się niepodległym państwem w wyniku perypetii politycznych 1991 roku, związanych z rozpadem Związku Radzieckiego, dekompozycja terytorialna którego nastąpiła wzdłuż granic między byłymi 15 republikami radzieckimi.
- Prezydent FR W. Putin stwierdził, że rozpad ZR jest największą katastrofą geopolityczną XX wieku.

3. Możliwości i ograniczenia dezintegracji terytorialnej Rosji

- Po wydarzeniach z 2014 roku, a teraz – po 24 lutym 2022 r. w wyniku interwencji na Ukrainie Rosja zaczęła wyraźnie pozycjonować się jako zagrożenie dla światowego bezpieczeństwa, zdolne do łamania międzynarodowych traktatów i statutów organizacji międzynarodowych.
- W wyniku polityki konfrontacji konfliktowej z wieloma państwami i społecznościami międzynarodowymi, przede wszystkim w wojnie z Ukrainą, a także w wyniku nasilania się kataklizmów wewnętrznych, Rosja coraz bardziej zbliża się do granicy zagrożenia zachowania integralności terytorialnej i prawdopodobny rozpad na różne byty quasi-państwowe.
- W grudniu 2013 roku rosyjska Duma Państwowa przyjęła ustawę kryminalizującą publiczne wezwania do podziału Federacji Rosyjskiej. 4 lipca 2020 r. weszły w życie poprawki do rosyjskiej konstytucji, które nie pozwalają na oddzielenie terytoriów od państwa i wzywają do tego. A 8 grudnia 2020 r. weszły w życie nowelizacje Kodeksu karnego przewidujące kary za separatyzm.
- **Głównymi atutami utrzymania obecnego statusu** międzynarodowego Rosji są jej miejsce jako stałego członka Rady Bezpieczeństwa ONZ, drugi co do wielkości arsenał nuklearny, liczne i czynne siły zbrojne, znaczny potencjał energetyczny i surowcowy, a przede wszystkim niechęć społeczności światowej do zniszczenia obecnego chwiejnego systemu bezpieczeństwa międzynarodowego. Rosji przypisuje się znaczącą rolę mediacyjną w stosunkach między Zachodem a Wschodem. Ale to prawie wszystko okazało się wielką przesadą.
- The *Wall Street Journal* donosił, że rosyjska gospodarka zaczyna się załamywać. Ponadto szef MSZ Łotwy Edgar Rinkevičs zaapelował do demokratycznego świata, aby nie bał się rozpadu Federacji Rosyjskiej, ale był przygotowany na każdy scenariusz tych wydarzeń.
- Ingerencja państw świata w sprawy zarządzania rozpadem FR jest konieczna aby nie spowodować chaosu i zagrożeń wojny domowej. Główne interesy winni uzgodzić między sobą USA i Chiny.

4. Rekonstrukcja i transformacja strukturalna Federacji Rosyjskiej jako temat Forum Wolnych Narodów Rosji

Мапа 1. Scenariusz podziału Rosji po wynikach posiedzenia Forum Wolnych Ludów Rosji (Praga, 22–24 lipca 2022 r.)

4.Rekonstrukcja i transformacja strukturalna Federacji Rosyjskiej jako temat Forum Wolnych Narodów Rosji

- V Forum Wolnych Ludów Post-Rosji odbyło się 31 stycznia 2023 r.w Brukseli w budynku Parlamentu Europejskiego V Postrosyjskie Forum Wolnych Ludów podniosło kwestię wyzwolenia uciskanych narodów i regionów na wyższy poziom i sprawiło, że wielu w Europie i na świecie mówiło o dekolonizacji Rosji jako o nieuniknionej perspektywie.
- Odsetek zaginionych na Ukrainie żołnierzy z mniejszości narodowych w przeliczeniu na 100 tys. ludności w istotnym stopniu jest większy od Rosjan z centrum FR, a tym bardziej z Moskwy czy SP.
- Przywódca Czecheńskiej Republiki Iczkerii Ahmed Zakajew wzywał do odrodzenia **Republiki Górskiej**, która w latach 1918-1919 została proklamowana na terenach współczesnej Czechenii, Dagestanu, Inguszetii, Osetii, Karaczajo-Bałkarii i Kabardyno-Czerkiesji. Baszkir Rusłan Gabbasow zaproponował utworzenie Rady Ruchów Narodowych i Regionalnych w ramach Unii Europejskiej, która umożliwiłaby koordynację działań z europejskimi partnerami i realizację wspólnych projektów z rosyjską opozycją.
- **Koncepcja Republiki Idel-Urał**
- 16 lutego rozpoczęły się referenda w sprawie wystąpienia z Federacji Rosyjskiej pięciu obwodów: Królewca (Obwód Kaliningradzki), Ingrii (St. Petersburg i obwód Leningradzki), Kubani (Rraj Krasnodarski), Urał (stolica Jekaterinburg), Syberii (ze stolicą w Nowosybirsku). Głosowanie odbywało się od 16 do 28 lutego na portalu referendum, a wzięło w nim udział 5,6 mln osób. W referendum wzięło udział od 8,95% mieszkańców Ingrii do 19,5% mieszkańców obwodu kaliningradzkiego. Wyniki są takie: Koenigsberg: 72,1% za niezależnością od Moskwy, 27,9% - przeciw. Ingria: 66,2% za niepodległością, 33,8% - przeciw. Kubań: 55,7% za niepodległością, 44,3% - przeciw. Syberia: 63,9% za niepodległością, 36,1% - przeciw.Urał: 68,2% za niepodległością, 31,8% - przeciw.
- Ocena referendów.

MAPA EWENTUALNEGO ROZPADU FEDERACJI ROSYJSKIEJ

Names of administrative divisions are not authoritative. Boundary representation is not necessarily authoritative.

5. Ewentualne ustępstwa terytorialne Rosji na rzecz państw sąsiednich

Tabela 1.

Tereny rosyjskie, przekazane państwom sąsiednim				
N	Państwo	Tereny	Główne miasta	Przestze ń w tys. km ²
1	Finlandia	Strefa Petsamo, Salla (obw. murmański), Karelia Zachodnia (z Resp. Karelii), przesmyk karelski (obw. lenjngrad.)	Wyborg (Viipuri)	43
2	Estonia	Narwa wschodnia (Jaanilinn) (obw. leningrad.), rej. peczorski (Petseri), (obw. pskowski)	Iwan-Gorod (Jaanilinn), Pieczory (Petseri)	2,5
3	Łotwa	Rejon pytałowski (abrenski) obw. pskowski	Pytałowo (Abrene)	1,5
4	Litwa	Wschodnia część obw. kaliningrad. (Mala Litwa)	Gusiew (Gumbine), Sowietk (Tilże)	6
5	Polska	Zachodnia część obw. kaliningrad. (Prusy Dolne)	Kaliningrad (Królewec)	9
6	Białoruś	Połudn. rejony obw. pskow., zachod. rejony obw. twer., większa część obw. smolensk., północ. część obw. briansk.	Smolensk	54
7	Ukraina	Zachod. rejony obw. brianskiego (Starodubenszczyzna), zachod. rej. obw. kurskiego, obw. bielgorodski, połud. część obw. woronieżskiego (Wschodnia Słobożanszczyzna), niektóre rej. obw. rostowskiego, większość Kraju Krasnodarskiego (Kubań),	Biełgorod, Rozsosz Taganrog, Krasnodar, Noworosyjsk	10,8 5,3 27,1 26,5 30 52 Razem: 152
8	Chiny	Obw. amurski, Żydowski Obwód Autonomiczny, Kraj Chabarowski (bez 2 rejonów półn.), Kraj Nadmorski	Błagowieszczeńsk Birobidżan Chabarowsk Władywostok	165 36 460 165 Razem: 1023
9	Japonia	Obw. sachalinski (wyspa Sachalin i wyspy Kurylskie)	Jużnosachalinsk	87
10	Stany Zjednoczone	Czukocki Okręg Autonomiczny, Kraj Kamczacki, obw. magadański	Anadyr, Pietropawłowsk Kamczacki, Magadan	738 464 462 Razem: 1664
11	Norwegia	Archipelag Ziemia Franciszka Józefa	-	16
				3058

6. Przewidywane nowe państwa na terytorium Federacji Rosyjskiej

Tabela 2.

Pzewidywane nowe państwa na terytorium Federacji Rosyjskiej

N	Nazwa państwa	Obszar, tys. km ²	Liczba ludności, mln.osób	<u>Stolica</u> (liczba lud., mln.os), wielki miasta
1	Rosja	716	39,4	<u>Moskwa</u> (12,5), Niżny Nowogród, Woronież, , Tuła
2	<i>Rosja Północna</i>	<i>1596</i>	<i>13,8</i>	<i><u>Sankt Petersburg</u> (5,4), Archangelsk, Murmańsk</i>
3	Republika Uralska (Ural)	2006	15,0	<u>Jekaterynburg</u> (1,5), Czelabinsk, Perm, Tiumeń
4	Republika Syberyjska (Syberia)	4977	19,5	<u>Nowosybirsk</u> (1,6), Omsk, Krasnojarsk, Irkutsk, Tomsk, Kemerowo, Ułan-Ude, Czita
5	<i>Republika Powołżska (Powołże)</i>	<i>322</i>	<i>10,0</i>	<i><u>Samara</u> (1,2), Saratow, Uljanowsk, Togliatti, Orenburg</i>
6	Republika Kazakiji (Kazakija)	330	11,5	<u>Rostów nad Donem</u> (1,1), Wołgograd, Stawropol, Soczi, Astrachań, Majkop, Piatigorsk
7	Republika Dagestanu (Dagestan)	50	3,2	<u>Machaczkała</u> (0,6), Derbent
8	Federalna Republika Kaukazu (Federacja Kaukaz): Osetia Północna, Inguszetia, Kabarda, Karaczaj, Bałkaria, Czerkesja, okręg federalny	39	2,6	<u>Mozdok</u> (0,05) – przewidyw., Władykaukaz, Magas, Nalczyk, Karaczajewsk, Tyrnyauz, Czerkesk
9	Republika Czeczeńska (Czeczenia)	16	1,5	<u>Grozny</u> (0,32), Gudermes
10	<i>Republika Kałmucji</i>	<i>75</i>	<i>0,27</i>	<i><u>Elista</u> (0,11)</i>
11	Republika Idel Ural (Idel Ural): Tatarstan, Baszkortostan, Czuwaszja, Udmurcja, Mari El, Mordowia, okręg federac.	329	12,2	<u>Wołżsk</u> (0,053) – przewidyw., Kazań, Ufa, Czeboksary, Iżewsk, Joszkar-Oła, Sarańsk
12	<i>Republika Sachy (Jakucji)</i>	<i>3412</i>	<i>1,0</i>	<i><u>Jakuck</u> (0,33), Nieriungri</i>
13	<i>Republika Tuwy</i>	<i>168</i>	<i>0,3</i>	<i><u>Kyzył</u> (0,12)</i>

7. Możliwe zagrożenia w wyniku rozpadu Federacji Rosyjskiej

- 1. Rozproszenie zapasów i brak kontroli nad bronią masowego rażenia. 2. Problem stabilności nowych granic oraz wzrost napięcia w stosunkach i możliwość konfliktów zbrojnych między nowo powstałymi państwami. 3. Gwałtowny spadek rozwoju społecznego nowych państw, spowodowany zerwaniem więzi gospodarczych. 4. Zagrożenie prześladowaniami mniejszości etnicznych i pojawieniem się dużej liczby uchodźców 5. Możliwość powstania nowych reżimów autorytarnych.
- 2. Argumenty „ZA” i „PRZECIW”
- **DZIĘKUJĘ**

